

ה"ת 52748/12/23 - מדינת ישראל - משטרת ישראל להב 433 - יאח"ה דרום ע"י רפ"ק אילן ינקו נגד חיים חדד

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 52748-12-23 מדינת ישראל נ' חדד
תיק חיצוני: 139511/2021

לפני	כבוד השופטת אחינעם צוריאל
המבקשת	מדינת ישראל - משטרת ישראל להב 433 - יאח"ה דרום ע"י רפ"ק אילן ינקו
נגד	
המשיב	חיים חדד

החלטה

1. לפני בקשה ראשונה לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (להלן: "**הפקודה**") להארכת תוקף החזקה בתפוסים הכוללים: כספים, קרן פנסיה, קופות גמל, חשבונות בנק ודירת מגורים (להלן: "**התפוסים**"), למשך 180 ימים. מנגד בקשת המשיב לשחרור כספים מקופת התפוסים לטובת אמצעי מחייה סבירים.

הרקע והבקשה

2. כנגד המשיב וחשודים נוספים מתנהלת חקירה בגין חשד לביצוע העבירות הבאות: קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); מרמה והפרת אמונים בתאגיד - לפי סעיף 425 לחוק העונשין; קשירת קשר לעשות פשע - לפי סעיף 499 (א)(1) לחוק העונשין; עשיית פעולה ברכוש אסור - לפי סעיף 3 (א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**") וכן עבירות לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: "**חוק הביטוח הלאומי**") ועבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

3. למשיב מיוחסות העבירות הבאות: גניבה בידי מורשה - לפי סעיף 393 לחוק העונשין; רישום כוזב במסמכי תאגיד - לפי סעיף 423 לחוק העונשין, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; עבירות לפי החוק לאיסור הלבנת הון, חוק הביטוח הלאומי ופקודת מס הכנסה.

4. בלב הפרשייה עומדת עמותת "נווה חיה - נתיבות" (להלן: "**העמותה**"), והרב חיים בוקובזה (להלן: "**הרב**"). הרב הינו רב מוכר ובעל השפעה בעיר נתיבות וממקימי העמותה, אשר באמצעותה בוצעו, על פי החדש, המעשים והעבירות המיוחסות לרב ולחשודים נוספים שפעלו עימו. תחת עמותה זו פעל הרב להקמת

בית ספר תיכון תורני לבנות - בית הספר נווה חיה, בית ספר יסודי לבנות - נווה חיה ובית ספר יסודי לבנים - נתיבות יהודה (להלן: "המוסדות"). הרב עמד בראש המוסדות, שלט בנעשה בהם, וכך ביצע את העבירות המיוחסות לו, ביחד עם אחרים.

5. על פי החשד, הרב ואחרים פעלו בעמותה תוך הונאה של משרד החינוך והמוסד לביטוח לאומי וגרפו סכומי כסף גבוהים לכיסם שלא כדין. מעיון בחומרי החקירה שהועברו לעיוני, עולה כי הרב, בני משפחתו ואנשים נוספים שהועסקו בעמותה דיווחו למשרד החינוך על מצבת מורים פיקטיבית, שבפועל לא עבדו במוסדות ועשו שימוש בשכר המורים שהתקבל ממשרד החינוך למטרות פרטיות. הרב ובני משפחה נוספים דיווחו בנושאי משרות הוראה במוסדות על אף שלא עבדו כמורים במוסדות כלל, בין השאר לצורך קבלת הטבות מהמוסד לביטוח לאומי בדמות דמי לידה ועוד. כמו כן, יצר הרב מנגנון לפיו מורים קיבלו שכר מופרז באמצעות דיווח כוזב על שעות עבודתם, ותחת אימונים דרש מהם להעביר לו את ההפרשים במזומן. על פי החשד, השימוש בכספי מזומן בהיקפים גבוהים, רישום הוצאות פרטיות בכרטיס העמותה, שימוש בכספי העמותה לצרכים פרטיים וערבוב כספי העבירה בכספים שמקורם כשר, מבסס אף חשד לביצוע עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון נגד הרב ומעורבים נוספים.

6. המשיב, כך על פי תיק החקירה, היה ממקימי בית הספר 'נתיבות יהודה' ופעל שנים רבות ותחת כמה מנהלים כגזבר המוסד. על פי החשד, המשיב היה אמון על גביית הכספים מאת הורי התלמידים לחשבון בנק פרטי בו היה מורשה חתימה, והעביר תוספות שכר למורים במזומן, וזאת ללא דיווח ובנוסף לשכר העבודה ששולם להם כדין. כמו כן, מדי חודש בחודשו העביר כספים במזומן לרב על אף שזה לא נשא בכל משרה פורמאלית בבית הספר. היקף העבירה המיוחס למשיב עומד על **4,716,708 ₪**.

7. ביום 25.12.23 עתרה המבקשת להארכת תוקף ההחזקה בתפוסים, אשר עתיד לפקוע ביום 6.1.24.

8. בתגובתו לבקשה מסר המשיב כי אין לו התנגדות להארכת תוקף ההחזקה בכלל התפוסים, למעט בחשבון הבנק על שמו ובו יתרת עו"ש בסך 49,658 ₪ ופיקדונות בסך 45,459 ₪. נוכח עמדת המשיב נקבע דיון בבקשה.

הדיון בבקשה

9. ביום 10.1.24 התקיים דיון בבקשה.

ב"כ המבקשת הגיש לבית המשפט דו"ח סודי וממצאים מתיק החקירה אשר יש בהם בכדי לבסס חשד סביר הקושר את המשיב למיוחס לו. במעמד הדיון הובהר כי חשבון הבנק, אשר להמשך תפיסתו התנגד המשיב, שוחרר וכך גם יתרת העו"ש, כך שלמעשה כיום מוחזקים בידי המבקשת בחשבון זה פיקדונות בסך 45,459 ₪ בלבד. עוד צויין כי אף חשבון בנק נוסף ע"ש 'חיים חדד ועד הורים' שוחרר אך יתרת העו"ש בסך 6,033 ₪

תפוסה בידי המבקשת, וזאת בנוסף ליתר התפוסים המפורטים בבקשה, אשר תפיסתם 'רישומית' בלבד.

עוד נטען, כי מחומרי החקירה עולה כי המשיב ביצע את העבירות לאורך שנים, והיה מודע לאופיים הפלילי של מעשיו. אף לאחר השינוי בהתנהלות, נטען כי השימוש בחברת גביה חיצונית נועד להסתיר את אי החוקיות בתשלום תוספות שכר למורים שלא כחלק משכר העבודה. אשר לפעולות החקירה המתוכננות, נטען כי בשלב הבא החקירה תתמקד בניתוח כלל המסמכים שנתפסו, וכן חקירות נוספות לבירור טענות המשיב, ומעורבותו בביצוע העבירות ביחס לאחרים.

10. מנגד טען המשיב כי חלקו בביצוע העבירות מינורי מכיוון ששימש כמזכיר בית הספר, וביצע את אשר הורו לו מנהלי המוסד והרב, שאם לא כן היה מאבד את מקום עבודתו. לטענתו, לא סבר שהעברת כספי מזומן למורים כתוספת שכר עולה לכדי עבירה פלילית. עוד מסר כי בשנים האחרונות שונה אופן ההתנהלות ותשלומי ההורים הועברו לחברת גביה חיצונית ומשם לחשבון העמותה, ממנו שולמו התוספות למורים, אשר פתחו תיקים ברשויות המס. לדבריו, בתקופת עבודתו בבית הספר שולמה לו משכורת בסך ₪ 2,000 בלבד. כיום אינו עובד, ומתקיים מקצבת נכות ע"ס ₪ 2,300 וכן ממשכורתה של אשתו, ועל כן עתר לשחרור כספי המזומן והפנסיה.

11. ביום 15.1.24 הודיעה המבקשת כי משהמשיב טען לקיומה של מצוקה כלכלית וביקש לשחרר תפוסים לשם אמצעי מחיה סבירים לו ולמשפחתו, עליו להגיש תצהירים ומסמכים רלוונטיים לתמיכה בטענותיו, כפי שנקבע בפסיקה.

12. ביום 21.1.24 מסר המשיב תגובתו. לאחר ששב על טענותיו להעדר חשד סביר ולצורך בבחינת חלופת תפיסה, צירף לתגובתו תצהיר המפרט את הכנסותיו והוצאותיו וכן אסמכתאות לחלק מההוצאות הנטענות.

13. ביום 28.1.24 הודיעה המבקשת כי לשיטתה המשיב לא עמד בנטל הנדרש ממנו. בהמשך הבהירה כי מבחינת התצהיר עולה פער של 400 ₪ בלבד בין ההכנסות להוצאות, ומעשר כספים (צדקה) בסך 1,000 ₪ וכן תמיכה בילדים נשואים בסך 500 ₪ אינן הוצאות סבירות במסגרת בקשה לאמצעי מחיה סבירים.

14. ביום 7.2.24 הוגשה תגובת המשיב בה מסר כי מהיותו אדם חרדי חלה עליו חובה הלכתית לתת צדקה ואין בכוננתו לוותר על קיום המצווה. עוד מסר כי נוספה לו הוצאה חדשה לתשלום שכירות בסך 1250 ₪, וזאת לתמיכה בבנו שחזר ללמוד בישיבה.

המסגרת הנורמטיבית

15. סעיף 32(א) לפקודה מפרט חמש חלופות שעשויות לשמש מקור סמכות לתפיסת חפצים:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים

לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

16. לצד זאת, במסגרת בש"פ 1359/17 **מדינת ישראל נ' ברוך** (15.3.2017) (להלן: "**עניין ברוך**"), נקבעה עילת תפיסה שישית, לפיה באפשרות המשטרה לתפוס נכסים וחפצים טרם הגשת כתב אישום, בשווי רכוש שקשור לביצוע העבירה, לצורך חילוט עתידי.

17. בעוד שנכס תפוס לפי חמש עילות התפיסה שמנויות בפקודה קשור בקשר הדוק לעבירה או לנסיבות ביצועה, עילת התפיסה השישית אשר התגבשה בעניין ברוך מאפשרת תפיסה של נכס שאין לו כל קשר לביצוע העבירה.

18. חילוט אינו עונש ותפקידו לשרת תכליות שונות. התכלית הראשונה היא תכלית הרתעתית. חילוט נועד למנוע מצב בו חוטא יוצא נשכר ממעשה העבירה, וכן נועד לפגוע בכדאיות ביצועה. תכלית נוספת שמשרת החילוט היא בעלת אופי קנייני. תכלית זו תוארה בפסיקה כ"הוצאת בלעו של גזלן מפיו". להוציא מידיו של העבריין רכוש שאינו שייך לו ואינו מוחזק על ידו כדין. החילוט משרת אפוא אינטרס ציבורי מובהק, ואולם, ככל אינטרס אחר גם הוא יחסי, ואיזונו מתבקש אל מול זכות הקניין של הפרט. (ראו בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון**).

19. סעיף 35 לפקודה מורה כי אם בתוך שישה חודשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש כתב אישום בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית המשפט השלום, על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע.

20. בבש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(2) 464, פס' 10 (2000) (להלן: "**עניין עובדיה**"), נקבע כי:

"תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על-ידי בית-משפט נבחנים לאור תכליתן של הוראות הדין הרלוונטי, לאור הזכויות המהותיות ולאור האינטרסים השונים המשמשים בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם [...] לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש".

21. יש להפעיל את סמכות התפיסה, תוך עריכת איזון בין האינטרס הציבורי בהחזקת התפוסים, לבין זכותו הקניינית של הפרט בהם. לצורך ההכרעה יש לאתר את תכליות התפיסה, ולבחון את עוצמת החשד בשים לב לזמן שחלף מעת התפיסה ולחזקת החפות העומדת לחשוד. (בש"פ 302/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (12.03.2006)).

22. במסגרת האיזונים שעורך בית המשפט עליו להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת להיפרע מהם בתום ההליך, והאם ניתן להשיג את תכלית הסעד המבוקש בדרך פוגענית פחות מתפיסה בפועל של הרכוש(רע"פ 4526/18 **שאול אלוביץ נ' מדינת ישראל**, (5.08.2018)).

23. לעניין הבקשה למתן אמצעי מחייה סבירים, סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון קובע, כי על חילוט רכוש יחולו בשינויים המחויבים הוראות סעיף 36ג'-36י' לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח משולב], תשל"ג-1973 (להלן: "**פקודת הסמים**"). סעיף 36ג(ב) לפקודת הסמים קובע כי בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיף 36א וסעיף 36באלא אם כן נוכח כי לבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו הגרים עמו יהיו אמצעי מחייה סבירים ומקום מגורים סביר.

24. בפסיקה נקבע כי בירור הבקשה יכול להתבצע גם בשלב הדיון בצווים הזמניים (ראו את שנקבע בע"פ 9627/16 **מדינת ישראל נ' יצחק בריל ואח'** (13.11.17)).

25. עוד נקבע כי אמצעי מחייה סבירים לא נועדו להבטיח לנחקר את רמת החיים שהורגל אליה המשיב, אלא רמת חיים סבירה המתבססת גם על צרכים מיוחדים, ככל שקיימים כאלה (ראו: ע"ח (מחוזי ת"א) 56865-04-18 **אלוביץ ואח' נ' משטרת ישראל - יאל"כ** (31.08.18)). ראו והשוו גם את שנקבע בע"פ 4142/99 **עלי אלקדיים נ' מדינת ישראל**, נג(5) 292, 1999:

"הננו סבורים, שתכליתו של סעיף 36ג(ב) מחייבת מסקנה שלפיה נדרש קשר סיבתי בין חילוט הרכוש של המורשע לבין מצבה הכלכלי של משפחתו. מטרת הסייג הקבוע בסעיף זה היא למנוע פגיעה קשה בתנאי חייהם של בני משפחתו של המורשע עקב חילוט הרכוש, פגיעה העלולה להוריד את רמת חייהם אל מתחת לתנאי מגורים או תנאי מחיה "סבירים"."

26. הנטל להוכיח כי חילוט הרכוש לא ימנע מבעל הרכוש ובני משפחתו הגרים עמו אמצעי מחייה סבירים ומקום מגורים סביר, מונח על כתפי התביעה, כך נקבע בע"פ 170/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** 19.11.2007 (להלן: **עניין מטיס**). ברם נקבע כי נטל זה הוא "נטל רדום" - עד שיעיר אותו בעל הרכוש מתרדמתו. עמד על כך בית המשפט בעניין מטיס, כדלקמן:

"לשיטתי, ברירת המחדל היא כי לנאשם שנגדו מבוקש החילוט, יש אמצעי מחייה

סבירים ומקום מגורים סביר, שאינם תלויים ברכוש שחילוטו עומד על הפרק. במיוחד כך, כאשר מדובר בסכומי כסף גדולים שנמצאים בבנק (כמו במקרה שבפנינו) בהבדל ממשכורת שוטפת שנכנסת לבנק מדי חודש בחודשו. נאשם החפץ לטעון כי מדובר בסכום שנועד למחייתו השוטפת צריך להעלות טענה זו במפורש. בעקבות העלאת הטענה יביאו הצדדים ראיותיהם ובית המשפט יחליט כאשר יחליט" (שם, בפסקה 12).

בע"פ 4980/07 אלון כהן נ' מדינת ישראל (04.11.2010) נקבע כי:

"הנטלים בעניין זה דומים איפוא, במידה רבה, לנטלים הקבועים בהוכחת יסוד שלילי בעבירה, ובהוכחת עובדות המצויות בידיעתו המיוחדת של הנאשם (ראו: יעקב קדמי על הראיות (חלק רביעי, 2009) 1710-1706)."

27. נוכח האמור לעיל, על המבקש (המשיב במקרה שבפנינו) לגבות בקשה זו במסגרת תצהירים ומסמכים רלוונטים תוך מתן אפשרות לחקירה נגדית של המצהירים, כאשר נקבע בפסקה כי:

"הצורך בקיום בירור עובדתי רציני באמצעות תצהירים בא להגשים את האינטרס הציבורי שלא לרוקן את מצבת נכסי החילוט הפוטנציאליים ללא ביסוס ראוי, ומאידך בא להגשים את האינטרס הפרטי של המבקשים לאפשר להם להוכיח הצורך בדמי מחייה סבירים מתוך מצבת הנכסים התפוסה" (בש"ע (מחוזי ב"ש) 48078-05-21 נחום פרסר ואח' נ' מדינת ישראל (4.1.22).

28. המבחן לבחינת אמצעי מחייה סבירים, הוא מבחן אובייקטיבי, אשר משולבים בו גם יסודות סובייקטיביים (ראו והשוו: ה"ת 25601-03-18 אלוביץ ואח' נ' משטרת ישראל (23.4.18)).

דין והכרעה

29. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בבקשות, בתגובות ובחומרי החקירה, מצאתי להיעתר לבקשה להארכת תוקף ההחזקה בתפוסים ולדחות את הבקשה לשחרור כספים לצורך אמצעי מחייה סבירים, וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

30. האם קיימת עילה מוצדקת, להאריך את משך התפיסה בהתחשב בעוצמת הראיות, קצב התקדמות החקירה, הפגיעה בזכויות הקניין של המשיב, ואיזונו מול האינטרס הציבורי שבחילוט העתידי?

31. עיינתי בחומר החקירה שהועבר לעיוני על מנת לבחון קיומו של חשד סביר הקושר את המשיב לעבירות המיוחסות לו. על פי פסיקת בית המשפט העליון, החשד הסביר הדרוש בענייננו הינו הסיכוי הסביר לכך שהמשיב ביצע את המיוחס לו וזאת באמצעות עיון בחומר החקירה הקיים והתפתחות החקירה המשטרית

829/22 פ"ש"פ **חברת אליאבוסין ללאסתתמר וללעקאר נ' מדינת ישראל** (13.04.2022)). מבלי לפרט את כלל הראיות שהוצגו לעיוני, שכן החקירה עדיין בעיצומה, אציין, בזהירות הראויה לשלב בו נמצא ההליך, כי מעיון בחומרי החקירה שהוצגו בפני, עולה קיומו של חשד סביר הקושר את המשיב לביצוע העבירות המיוחסות לו במסגרת תפקידו. עוד אציין כי ישנן אף ראיות לכך שתפקידו של המשיב בביצוע העבירות היה דומיננטי יותר מכפי שטען. יצוין כי מותב זה דן במספר בקשות והליכים הנוגעים לפרשה ובתוך כך נחשף לחומרי חקירה רבים ומגוונים.

32. אשר לטענת המשיב לפיה חלק מהפעולות שבוצעו הפכו לחוקיות עם הזמן, אציין בזהירות כי אף לאחר שעיינתי בחומרי החקירה התקשיתי להבין את ההיגיון הכלכלי בשינוי הנטען ואת הצורך בפיצול התשלום המועבר למורים, ויש בכך בכדי לחזק את עמדת המבקשת כי מטרת הפעולה היתה להסתיר ולהסוות את אי החוקיות הטבועה בה. מהאמור עולה כי השאלה שבמחלוקת בין הצדדים בעניין זה היא שאלה משפטית, שמן הסתם תלובן ותבורר עד תום במידת הצורך, אם בסופו של יום יוגש כתב אישום כנגד המשיב. בשלב הדיוני המקדמי בו אנו מצויים לעת עתה, שעה שהחקירה מצויה בעיצומה, טרם בשלה העת ואין זה המקום להכריע במחלוקת המשפטית הנוטעה בין הצדדים. דין הטענות להתברר בהליך העיקרי ואין בהן כדי לשנות מהמסקנה בדבר קיומו של חשד סביר בשלב זה.

33. עוד בחנתי את מידתיות התפיסה ואת קיומו של "פוטנציאל חילוט", אשר משמעותו כי החשדות נגד המשיב מקימים יסוד סביר לכך שככל שיוגש כתב אישום נגדו, בתום ההליך, יורשע בעבירות המיוחסות לו וכי בעקבות אותה הרשעה ניתן יהיה להורות על חילוט רכשו. (ראו בשינויים המחויבים לנוכח השלב בו נמצא ההליך בעניינינו: ע"פ 5140/13 **מדינת ישראל נ' אוסקר**, בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיבון**, ע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים**).

34. המבקשת כבר שחררה שתי חשבונות בנק על שמו של המשיב על מנת לאפשר לו התנהלות סדירה, וכן שחררה יתרת עו"ש בסך 49,658 ₪. יתר התפוסים כוללים יתרת עו"ש בסך 6,033 ₪ מאותו חשבון בנק ששימש לביצוע העבירות, וכן תפיסה "רישומית" בפוליסת ביטוח, קופות גמל, קרן פנסיה בשווי כולל של כ-300,000 ₪ ומחצית מדירת המגורים. שווי התפוס, אם כן, נופל באופן משמעותי מהיקף העבירות המיוחס למשיב. שעה שהמבקשת שחררה את שני חשבונות הבנק ואת יתרת העו"ש באחד מהם, ומשקבעתי כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות, ונוכח התכליות המובהקות בחילוט התפוס, הן ההרתעתית, ש"לא יצא חוטא נשכר", והן והקניינית, "הוצאת בלעו של הגזלן מפיו", מצאתי כי הבקשה מידתית.

35. אשר לקצב התקדמות החקירה, אציין כי מדובר בתיק רחב היקף ובחקירה מורכבת ומסועפת. עד כה נחקרו למעלה מ-160 מעורבים ונתפסו עשרות מוצגים ומסמכים, אשר יש לבחנם. הדו"ח הסודי מפרט את פעולות החקירה לביצוע. מדובר בפעולות מורכבות שמטבען אורכות זמן רב. החקירה הפכה מסמויה לגלויה בחודש יולי 2023. מאז השבעה באוקטובר מדינת ישראל נתונה תחת מלחמה לאחר המתקפה האכזרית מעזה. נמסר מפי ב"כ המבקשת כי מתחילת המלחמה כלל משאביה של היחידה החוקרת מוקצים לטובת חקירת אירועי השבעה באוקטובר. ברי כי אף לכך יש לתת את הדעת בבחינת קצב התקדמות החקירה.

36. בנסיבות אלה, נחה דעתי כי פרק הזמן המבוקש להארכה הינו סביר בנסיבות העניין, ויאפשר ליחידה החוקרת פרק זמן ראוי לקדם את החקירה. לא מצאתי כי קצב התקדמות החקירה, מטה את הכף לעבר דחיית הבקשה או צמצום התקופה המבוקשת. (ראו לשם השוואה החלטת בית המשפט העליון בבקשה שביעית להארכת תוקף החזקה בתפוסים, בש"פ 7257/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.11.2019)).

הבקשה לאמצעי מחייה סבירים

37. המשיב טען כי מצבו הכלכלי אינו שפיר, כמו גם מצבו הבריאותי ומשום מכך עתר לשחרור כספים על מנת לספק לו אמצעי מחייה סבירים. אין חולק בדבר הצורך לאפשר למשיב קיום בתנאי מחייה סבירים, שיאפשרו לו להתקיים בכבוד עת החקירה בעניינו מתנהלת ועתידה להתנהל עוד תקופה ארוכה.

38. מתצהיר המשיב עולה כי הוא מתגורר ביחד עם אשתו בדירתם בנתיבות ולהם שלושה ילדים המתגוררים עמם. המשיב הצהיר כי סך כל הכנסות בני המשפחה עומדות על ₪ 10,300 לחודש ואילו סך ההוצאות עומדות על ₪ 10,700. נראה כי רוב ההוצאות שפורטו משקפות הוצאות סבירות למשפחה ולחלק מההוצאות אף צורפו אסמכתאות. יחד עם זאת, מצאתי כי יש ממש בטענת המבקשת לפיה הוצאות בגין מעשר כספים (צדקה) בסך ₪ 1,000 ותמיכה בילדים נשואים בסך ₪ 500 אינן הכרחיות לקיום היום-יומי של המשפחה, ואף לא מדובר בהוצאה ייחודית המתחייבת מאורח חיים.

39. המצווה מהתורה היא לתת צדקה, כמפורש בשולחן ערוך יורה דעה סימן רמ"ז. שיעור נתינת הצדקה, נתון לרמות שונות של הכנסות ויכולת, והלכה זו מבוארת בסימן רמ"ט. כלומר: כל נתינה מקיימת בכך את מצוות צדקה. מי שיכול, מצווה לתת עד חמישית מהכנסותיו, מי שאינו יכול לעמוד בכך, יפריש מעשר מהכנסותיו, ומי שאינו יכול לעמוד גם בזה, ייתן "שלישית השקל בשנה" (יו"ד רמ"ט ב').

אף בשו"ת 'תשובות והנהגות' בחלק א' יו"ד סימן תקס הביא רבי משה שטרנבוך בשם הגרי"ז מבריסק:

"שכל מי שמצבו דחוק עד שזקוק לעזרה מאחרים ואינו חי בדרך מותרות כלל, רק בדוחק עם בני ביתו, אינו צריך ליתן מעשר, רק יקח לעצמו את כסף מעשרו".

40. עוד נפסק בשו"ת 'יביע אומר' חלק י, יו"ד סימן נח, כי אף למי שמקפיד על מתן מעשר כספים, יש להפרישו רק מהריווח שנותר לאחר ניכוי הוצאות הבית:

"שאפילו להמחמירים במעשר כספים, היינו רק לאחר שהוציא לכל צרכי ביתו, ונשאר עדיין ריוח, אז יתן מעשר מהריוח....שחיוב מעשר כספים אינו מוטל אלא על הריוח שנשאר אחר כל

הוצאות הבית, וגם אינו חייב לקמץ ולצמצם הוצאותיו בשביל המעשר שקיבל עליו, ורשאי להתנהג בפרנסת ביתו באין מונע."

41. נוכח המפורט לעיל, לא מצאתי לקבל את טענת המשיב כי מעשר כספים בסך 1,000 ₪ עולה לכדי הוצאה ייחודית המתחייבת מאורח חייו, ובהעדר אפשרות לממנה אין באפשרותו לקיים אמצעי מחיה סבירים.
42. אשר להוצאה הנוספת למימון שכר הדירה לבנו, מדובר בטענה אשר לא גובתה בתצהיר כמתחייב, ואף נראה כי מדובר בהוצאה שאינה הכרחית שכן מדובר בבגיר שאינו מתגורר עם המשיב בביתו.
43. לא מצאתי כי המשך ההחזקה בתפוסים, יש בה בכדי לפגוע באמצעי המחיה של המשיב או כי מצבו הכלכלי קשה עד כדי כך שהוא פוגע ביכולת המעשית לספק את צרכי משפחתו. לאחר שבחנתי את השיקולים כולם, הגעתי למסקנה, כי יש בידי המשיב מקורות היכולים להבטיח לו אמצעי מחיה סבירים, ומנגד, לא שוכנעתי בקיומם של צרכים מיוחדים שלו, בהקשר לאמצעי המחיה הסבירים בעבורו. הוצאות המשיב על מגורים ומחיה, כפי שאלה משתקפות בתיעוד שהוגש, אינן גבוהות במיוחד ועולות בקנה אחד עם הכנסותיו, למעט אותן הוצאות שקבעתי כי אינן דרושות באורח סביר.
44. כמובן שלא מן הנמנע כי ככל שישתנו הנסיבות יוכל המשיב להגיש בקשה מחודשת אשר תישקל בהתאם והכל בצירוף אסמכתאות מתאימות, זאת מבלי להביע עמדה בבקשה שתיבחן לגופה.

סוף דבר

45. נוכח מורכבות החקירה, פעולות החקירה שבוצעו, פעולות החקירה הנדרשות לביצוע, השלב שבו מצויה החקירה, שווי הרכוש התפוס לעומת היקף העבירה ועוצמת החשד, מצאתי לקבל את הבקשה ולהורות על הארכת תוקף הצו להחזקת התפוסים ב-180 ימים נוספים מיום 6.1.24, ומנגד בשלב זה לדחות את בקשת הנאשם לשחרור כספים מקופת התפוסים לטובת אמצעי מחיה סבירים.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ז אדר א' תשפ"ד, 26 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.

